

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ РОБОТОДАВЦЯМИ
ЗАДОВОЛЕНОСТІ ЯКІСТЮ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ
«ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності роботодавців якістю підготовки фахівців (випускників, здобувачів вищої освіти, що проходили виробничу практику та/або дуальне навчання) за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному веб-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkhoderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – роботодавці, в організаціях яких проходили виробничу практику, дуальне навчання здобувачі вищої освіти та/або працюють (-ли) випускники за освітньо-професійною програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (респонденти).

Опитування респондентів було проведено **упродовж 2020-2021 навч. року** за анкетою для роботодавців «якість підготовки фахівців у ТДАТУ». Всього опитано **5 респондентів**.

Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#)

Оцінку здійснювали за 5-бальною шкалою:

- 1 бал – якість відсутня;
- 2 бали – якість проявляється зрідка;
- 3 бали – якість проявляється на достатньому рівні;
- 4 бали – проявляється часто;
- 5 балів – якість проявляється практично завжди.

Анкета складалася з восьми блоків питань, які включали: чинники, що найбільше впливають на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання; задоволеність рівнем професійної підготовки фахівців ТДАТУ; зацікавленість в прийомі на роботу фахівців ТДАТУ; оцінка ТДАТУ, як закладу вищої освіти; оцінювання якостей та навичок фахівців ТДАТУ; актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень та сучасного ринку праці; коментар або побажання щодо компетентностей та результатів навчання за даною освітньою програмою.

Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Результати оцінювання роботодавцями якості підготовки фахівців за ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за критерієм «Які з наведених нижче чинників мають, на Вашу думку, найбільший вплив на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання?» наведено в таблиці 1.

Таблиця 1– Оцінювання чинників, що найбільш впливають на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання

У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Рівень загальнотеоретичної підготовки	40	20	20	20	0
Здатність до навчання	60	40	0	0	0
Здатність до аналізу і синтезу	80	20	0	0	0
Розв'язання проблем	60	40	0	0	0
Здатність застосовувати знання на практиці	60	20	20	0	0
Рівень базових (професійних) знань і навичок	60	20	20	0	0
Стратегічне мислення	80	0	20	0	0
Націленість на кінцевий результат	60	40	0	0	0
Здатність працювати в колективі, команді	40	40	0	20	0
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	60	40	0	0	0
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	60	20	20	0	0
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	80	0	20	0	0
Навички управління персоналом, колективом	60	20	20	0	0
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	100	0	0	0	0
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	40	20	40	0	0
Ведення ділової документації	40	40	20	0	0
Вміння логічно мислити, робити правильні висновки, послідовно і обґрунтовано висловлювати особисту думку	100	0	0	0	0

Перелік чинників, що **найбільш** (максимальні відсотки за балом 5, по 100%) на думку роботодавців, впливають на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання: «ерудованість, загальна культура, комунікабельність», «вміння логічно мислити, робити правильні

висновки, послідовно і обґрунтовано висловлювати особисту думку».

Менший вплив (максимальні відсотки за балом 1 і 2, по 20%) на ефективність професійної діяльності фахівця та його кар'єрне зростання отримали: «рівень загальнотеоретичної підготовки», «здатність працювати в колективі, команді».

Результати оцінювання роботодавцями рівня професійної підготовки фахівців ТДАТУ наведені в таблиці 2.

Таблиця 2 - Оцінювання роботодавцями рівня професійної підготовки фахівців ТДАТУ

У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Наскільки Ви задоволені рівнем професійної підготовки фахівців ТДАТУ, які працюють у Вас в організації/установі?	40	60	0	0	0
Наскільки Ви зацікавлені в прийомі на роботу фахівців ТДАТУ?	40	60	0	0	0

З таблиці 2 можна пересвідчитися у високій оцінці роботодавцями рівня професійної підготовки фахівців за ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Результати оцінювання роботодавцями ТДАТУ, як закладу вищої освіти, наведені в таблиці 3.

Таблиця 3 - Оцінювання роботодавцями ТДАТУ, як закладу вищої освіти

У відсотках

Критерії оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Ділова репутація, імідж закладу	20	60	20	0	0
Конкурентоспроможність освітніх послуг	40	20	40	0	0
Професорсько-викладацький склад	40	60	0	0	0
Матеріально-технічна база	40	20	40	0	0
Система управління закладом	0	60	20	20	0
Якість освітніх послуг	80	20	0	0	0
Вміст навчальних програм	0	60	40	0	0
Використання новітніх, інтерактивних методів навчання	20	60	20	0	0

Аналіз таблиці 3 показує, що роботодавці **високо оцінили** ТДАТУ (максимальні відсотки за балом 5) за переліченими критеріями, особливо: «якість освітніх послуг» (80%).

Менші бали отримав наступний критерій оцінювання (максимальні відсотки за балом 1 і 2): «система управління закладом» (20%).

Результати оцінювання якостей та навичок фахівців за ОПІ «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» наведені в таблиці 4.

Таблиця 4 - Оцінювання якостей та навичок фахівців за ОПІ «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

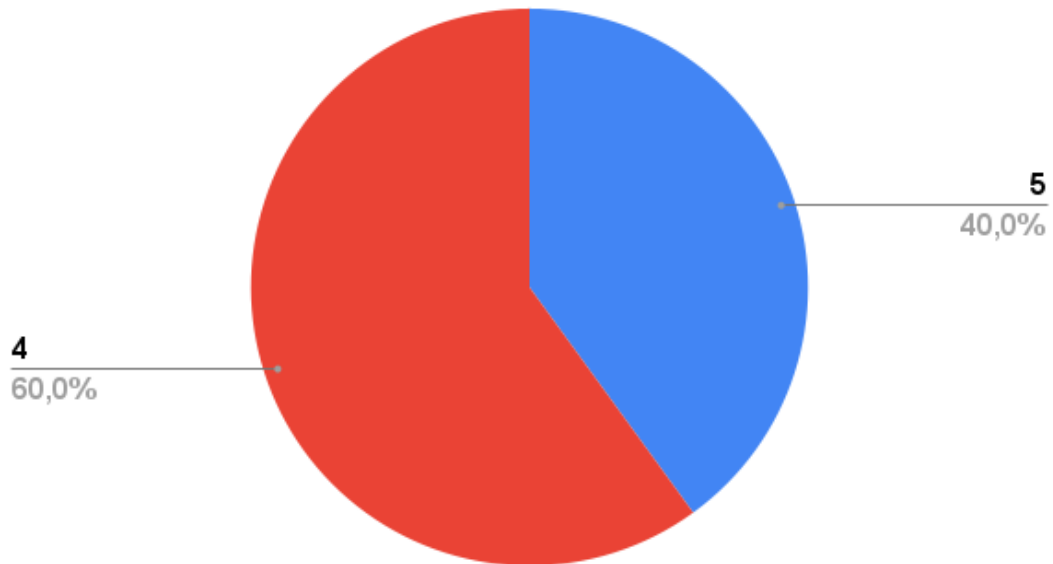
У відсотках

Критерій оцінювання	Бали				
	5	4	3	2	1
Рівень загальнотеоретичної підготовки	40	40	20	0	0
Здатність до навчання	20	20	60	0	0
Здатність до аналізу і синтезу	60	40	0	0	0
Розв'язання проблем	80	20	0	0	0
Здатність застосовувати знання на практиці	40	40	20	0	0
Рівень базових (професійних) знань і навичок	60	20	20	0	0
Стратегічне мислення	20	60	20	0	0
Націленість на кінцевий результат	40	60	0	0	0
Здатність працювати в колективі, команді	60	40	0	0	0
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	60	20	20	0	0
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	60	40	0	0	0
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	60	20	20	0	0
Навички управління персоналом, колективом	20	60	0	20	0
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	20	60	20	0	0
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	40	20	20	20	0
Ведення ділової документації	40	40	20	0	0
Вміння логічно мислити, робити правильні висновки, послідовно і обґрунтовано висловлювати особисту думку	40	40	20	0	0

Аналіз таблиці 4 показує, що роботодавці достатньо високо оцінили якості та навички фахівців за ОПІ «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». **Найвищі бали** (максимальні відсотки за балом 5) поставили: «розв'язання проблем» (80%).

Менші бали (максимальні відсотки за балом 1 і 2, по 20%) отримав наступний критерій оцінювання: «навички управління персоналом, колективом», «володіння інформаційними та комунікаційними технологіями».

Результати відповідей роботодавців на питання «**Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень та сучасного ринку праці?**» (рис. 1) показують високі бали оцінювання.

Рисунок 1 – Відповіді респондентів щодо актуальності освітньої програми

Коментарі та побажання роботодавців щодо компетентностей та результатів навчання за даною освітньою програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» наступні:

- студент повинен уміти відслідковувати можливості сучасного ринку й швидко адаптуватися до змін;
- надавати студентам більше часів виробничої практики;
- ніяка теорія не замінить практичну підготовку на виробництві.

Висновки

Відповідно до результатів моніторингу оцінювання роботодавцями задоволеності якістю підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», визначені наступні чинники, що впливають на ефективність професійної діяльності та кар'єрне зростання фахівця:

- за найвищою оцінкою – 100% роботодавців оцінили критерії – «ерудованість, загальна культура, комунікабельність» та «вміння логічно

мислити, робити правильні висновки, послідовно і обґрунтовано висловлювати особисту думку»;

- 80% респондентів високою оцінкою позначили фактори ефективної професійної діяльності фахівця через «здатність до аналізу і синтезу», «стратегічне мислення» та «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання»;

Негативно були оцінені такі якості професійної діяльності фахівця як «рівень загальнотеоретичної підготовки» та «здатність працювати в колективі, команді ведення ділової документації».

Респондентами були високо оцінені рівень професійної підготовки фахівців ТДАТУ та проявили зацікавленість в прийомі на роботу випускників з університету.

За результатами оцінки ТДАТУ, як закладу вищої освіти респонденти високо оцінили якість надання освітніх послуг, позитивно оцінили набули критерії «ділова репутація, імідж закладу», «система управління закладом», «вміст навчальних програм» та «використання новітніх, інтерактивних методів навчання».

Якості та навички випускників за ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», які отримали у роботодавців оцінки:

- найвищі: «розв'язання проблем», «здатність до аналізу і синтезу», «націленість на кінцевий результат» та «здатність працювати в колективі, команді»;

- найменші: «здатність до навчання», «стратегічне мислення» та «навички управління персоналом, колективом».

З метою підвищення якості освітніх послуг за освітньо-професійною програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» з врахуванням думок роботодавців та зроблених зауважень пропонується:

1. З метою розвитку здібностей здобувачами досягати бажаного кінцевого результату, швидко адаптуватися до нових умов, стратегічно мислити необхідно активізувати роботу з організації та проведення конкурсів наукових робіт, бізнес-планів, презентацій сатрапів тощо.

2. Підвищити мотивацію здобувачів до самонавчання та самореалізації через використання сучасних методів навчання. Це надає можливість розвинути у майбутнього фахівця практичні навички та вміння своєї реалізації в професійній діяльності.

3. Активізувати залучення здобувачів до різноманітних проєктів та конкурсів професійного спрямування.

4. Гаранту освітньої програми разом з Головою методичної комісії факультету переглянути зміст робочих програм навчальних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки з метою виявлення та усунення зайвої

теоритизації.

5. Організувати роботу по вивченню та впровадженню в освітній процес новітніх інтерактивних методів викладання дисциплін (відвідати відповідні тренінги, провести методичні семінари).

6. Для набуття навичок зі здатності до аналізу і синтезу, а також розв'язання проблем переглянути та скорегувати перелік та зміст курсових робіт та навчальних (виробничих) практик.

Гарант

ОПП «Підприємництво, торгівля

та біржова діяльність»

за першим (бакалаврським) рівнем освіти

Лариса БОЛТЯНСЬКА

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,

к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР